

2023- yil yanvar-may oylari uchun
dastlabki ma'lumot

SURXONDARYO VILOYATI TASHQI SAVDO AYLANMASI

Tashqi iqtisodiy faoliyat
va savdo statistikasi bo'limi:
(76) 225-65-74

TASHQI SAVDO AYLANMASI

Mamlakatimizda olib borilayotgan iqtisodiy islohotlar xorijiy davlatlar bilan savdo aloqalarining jadal o'sishiga xizmat qilmoqda. Xususan, mamlakatning eksport salohiyatini oshirish bo'yicha qabul qilingan qarorlar mahalliy kompaniyalarga tashqi bozorlarda ko'proq tajriba orttirishga imkon beradi. Pirovardida ular jahon savdosida raqobatdosh ustunlikka ega bo'ladi.

Surxondaryo viloyatida bu borada so'nggi yillarda amalga oshirilayotgan eksportni rag'batlantirish, importni optimallashtirish va umuman olganda tashqi savdo muvozanatini ta'minlash maqsadida amalga oshirilgan chora-tadbirlar natijasida, **2023-** yil yanvar-may oylarida viloyatning tashqi savdo aylanmasi (matnda TSA) **124 159,4 ming AQSH** dollariga yetdi va **2022-** yilning yanvar-may oylariga nisbatan **59 675,1 ming AQSH** dollariga yoki **32,5 %** ga kamaydi.

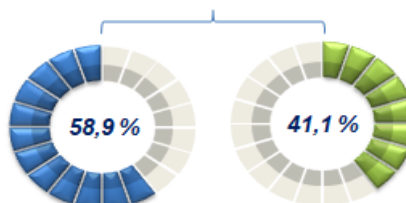
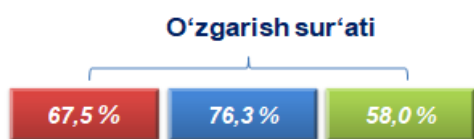

TASHQI SAVDO AYLANMASI

(yanvar-may, ming AQSH dollari)

Ulushi

Tashqi savdo aylanmasi – muayyan davr uchun mamlakat eksporti va importi qiymatining miqdori hisoblanadi. Tovarlarining tashqi savdo statistikasi O‘zbekiston Respublikasi bojxona hududiga olib kirish (import) yoki O‘zbekiston Respublikasi bojxona hududidan olib chiqish (eksport) natijasida mamlakat material resurslari zaxiralari qo‘shiladigan yoki ulardan ayirib tashlanadigan tovarlar hisobini tashqi savdo umumiy hisob tizimi asosida yuritiladi.

TSAda eksport hajmi **73 139,9** ming AQSH dollariga (**23,7 %** ga kamaydi) va import hajmi **51 019,5** ming AQSH dollariga (**42,0 %** ga kamaydi). Hisobot davrida **22 120,4** ming AQSH dollari qiymatida aktiv tashqi savdo balansi qayd etildi.

SURXONDARYO VILOYATI TASHQI SAVDO AYLANMASIDA ENG YUQORI ULUSHGA EGA BO‘LGAN DAVLATLAR (2023- yil yanvar-may, ming AQSH dollari)

<p>Pokiston</p> <p>TSA – 34 824,3</p> <p>Eksport: 22 801,4 Import: 12 022,8</p> <p> 28,0%</p>	<p>XXR</p> <p>TSA – 29 605,2</p> <p>Eksport : 18 860,5 Import : 10 744,7</p> <p> 23,8%</p>	<p>Rossiya Federatsiyasi</p> <p>TSA – 10 923,6</p> <p>Eksport : 8 198,8 Import : 2 724,8</p> <p> 8,8%</p>	<p>Qozog‘iston</p> <p>TSA – 9 702,1</p> <p>Eksport : 3 963,8 Import : 5 738,4</p> <p> 7,8%</p>	<p>Turkiya</p> <p>TSA – 8 249,5</p> <p>Eksport : 3 673,7 Import : 4 575,8</p> <p> 6,6%</p>
<p>Afg‘oniston</p> <p>TSA – 7 103,8</p> <p>Eksport : 6 805,9 Import : 298,0</p> <p> 5,7%</p>	<p>Tojikiston</p> <p>TSA – 5 730,5</p> <p>Eksport : 1 941,4 Import : 3 789,1</p> <p> 4,6%</p>	<p>Italiya</p> <p>TSA – 2 664,3</p> <p>Eksport : 0,0 Import : 2 664,3</p> <p> 2,1%</p>	<p>Hindiston</p> <p>TSA – 2 167,9</p> <p>Eksport : 949,1 Import : 1 218,8</p> <p> 1,7%</p>	<p>Niderlandiya</p> <p>TSA – 1 642,9</p> <p>Eksport : 0,2 Import : 1 642,7</p> <p> 1,3%</p>

Surxondaryo viloyati jahonning **53** mamlakati bilan savdo aloqalarini amalga oshirib kelmoqda. TSAning nisbatan salmoqli hissasi Pokistonda (**28,0 %**), XXRda (**23,8 %**), Rossiyada (**8,8 %**), Qozog'istonda (**7,8 %**), Turkiyada (**6,6 %**), Afg'onistonda (**5,7 %**), Tojikiston (**4,6 %**), Italiyada (**2,1 %**), Hindistonda (**1,7 %**) va Niderlandiyada (**1,3 %**) qayd etilgan.

Shuningdek, qo'shni davlatlar bilan o'zaro aloqalarni mustahkamlash, mamlakatlarni iqtisodiy-ijtimoiy, savdo-sanoat hamda madaniy sohalardagi aloqalarini rivojlantirish borasida katta ishlar amalga oshirilayotganini ko'rish mumkin.

Xususan, Tojikiston, Turkmaniston, Qirg'iz Respublikasi va Qozog'iston kabi qo'shni davlatlar bilan TSAda so'nggi yillarda katta o'zgarishlar kuzatilyapti.

TASHQI SAVDO PROFITSITI BO'LGAN 14 TA DAVLAT

(2023- yil yanvar-may, ming AQSH dollari)

Tashqi iqtisodiy faoliyat bo'yicha **20** ta yirik hamkor-davlatlar orasidan **9** ta davlatda ijobiy tashqi savdo balansi kuzatilgan. Xususan, Pokiston, XXR, Afg'oniston, Rossiya, Eron, Qirg'iz Respublikasi, Ozarbayjon, Polsha va Belarus davlatlari shular jumlasidandir. Qolgan **11** ta davlatlar bilan manfiy tashqi savdo balansi saqlanib qolmoqda.

SURXONDARYO VILOYATINING YIRIK HAMKOR DAVLATLAR BILAN TASHQI SAVDO AYLANMASI DINAMIKASI

(yanvar-may, ming AQSH dollari)

Davlatlar	2021- y.	2022- y.	2023- y.
Pokiston	21 891,2	31 477,4	34 824,3
 Eksport	16 018,0	13 501,2	22 801,4
Import	5 873,2	17 976,1	12 022,8
XXR	68 264,9	49 881,9	29 605,2
 Eksport	34 197,8	31 751,6	18 860,5
Import	34 067,1	18 130,3	10 744,7
Rossiya	19 675,1	41 126,3	10 923,6
 Eksport	8 256,9	10 819,1	8 198,8
Import	11 418,1	30 307,2	2 724,8
Qozog'iston	17 230,8	17 338,4	9 702,1
 Eksport	3 995,9	11 897,6	3 963,8
Import	13 234,9	5 440,9	5 738,4
Turkiya	13 767,2	11 647,3	8 249,5
 Eksport	6 385,1	8 064,7	3 673,7
Import	7 382,1	3 582,5	4 575,8
Afg'oniston	10 057,8	10 400,6	7 103,8
 Eksport	9 895,3	10 060,7	6 805,9
Import	162,6	339,9	298,0
Tojikiston	3 118,2	4 222,7	5 730,5
 Eksport	1 012,8	1 265,6	1 941,4
Import	2 105,4	2 957,2	3 789,1
Italiya	504,9	409,2	2 664,3
 Eksport	-	-	-
Import	504,9	409,2	2 664,3
Hindiston	555,0	1 506,2	2 167,9
 Eksport	-	306,4	949,1
Import	555,0	1 199,8	1 218,8
Niderlandiya	173,1	35,0	1 642,9
 Eksport	-	0,03	0,2
Import	173,1	34,9	1 642,7

	Davlatlar	2021- y.	2022- y.	2023- y.
	Germaniya	4872,9	1484,2	1589,2
	<i>Eksport</i>	26,0	781,5	285,6
	<i>Import</i>	4846,9	702,7	1303,6
	Eron	2184,3	3210,0	1498,3
	<i>Eksport</i>	13,1	2281,0	1137,7
	<i>Import</i>	2171,2	929,0	360,5
	Polsha	118,7	209,6	943,2
	<i>Eksport</i>	67,3	123,6	685,0
	<i>Import</i>	51,4	86,0	258,2
	Belarus	953,7	1188,0	735,7
	<i>Eksport</i>	321,8	1023,4	451,9
	<i>Import</i>	631,9	164,7	283,8
	Koreya Respublikasi	509,8	663,7	702,4
	<i>Eksport</i>		0,3	0,0
	<i>Import</i>	509,8	663,4	702,4
	Qirg'iz Respublikasi	2693,2	2468,8	689,5
	<i>Eksport</i>	2104,9	1802,9	643,6
	<i>Import</i>	588,4	665,9	45,9
	Turkmaniston	446,8	624,4	649,4
	<i>Eksport</i>	56,1	241,3	135,6
	<i>Import</i>	390,7	383,1	513,8
	Ozarbajjon	180,4	593,8	545,0
	<i>Eksport</i>	180,4	593,8	545,0
	<i>Import</i>	-	-	
	Ispaniya	84,9	3,1	540,3
	<i>Eksport</i>	84,9	-	-
	<i>Import</i>		3,1	540,3
	Litva	146,1	1101,2	480,4
	<i>Eksport</i>	-	-	0,1
	<i>Import</i>	146,1	1101,2	480,4

SURXONDARYO VILOYATINING HUDUDLAR KESIMIDA TASHQI SAVDO AYLANMASI (2023- yil yanvar-may)*

	Hajm ming AQSH dollari	O'sish sur'ati, % da	Ulushi, % da
Surxondaryo viloyati	124 159,4	67,5	100,0
Termiz sh.	25 621,4	99,3	20,6
<i>tumanlar:</i>			
Oltinsoy	3 723,2	53,9	3,0
Angor	6 105,1	112,3	4,9
Bandixon	2 127,9	96,3	1,7
Boysun	2 164,5	43,6	1,7
Muzrabot	4 198,3	89,1	3,4
Denov	17 841,4	70,8	14,4
Jarqo'rg'on	9 478,0	58,7	7,6
Qumqo'rg'on	3 154,8	65,1	2,5
Qiziriq	4 983,8	62,3	4,0
Sariosiyo	5 654,4	21,1	4,6
Termiz	14 964,9	66,1	12,1
Uzun	8 356,0	83,0	6,7
Sherobod	10 768,2	85,6	8,7
Sho'rchi	4 711,0	65,0	3,8

Eng yuqori hajm,
ming AQSH dollari

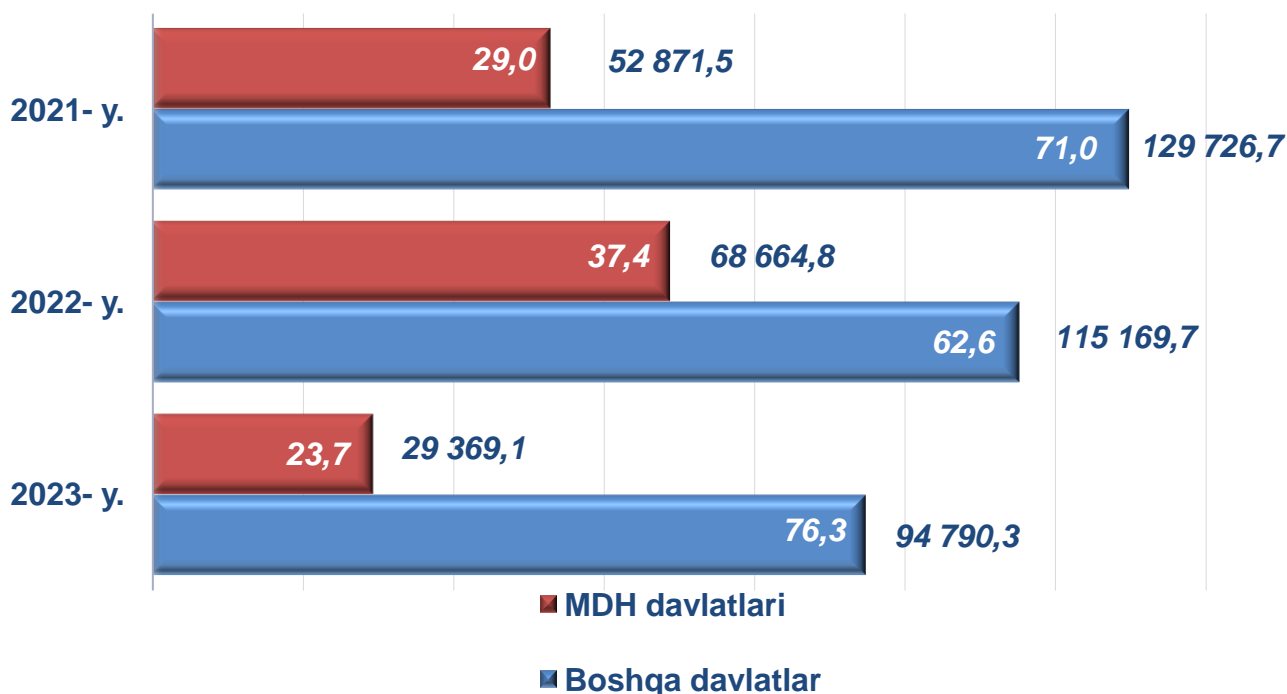
Eng quyi hajm,
ming AQSH dollari

Surxondaryo viloyatida tashqi savdo aylanmasi tarkibida eng yuqori ulushni Termiz shahri **20,6 %** ulush bilan **25 621,4** ming AQSH dollarini, eng quyi ulushni esa Bandixon tumanida **1,7 %** ulush bilan **2 127,9** ming AQSH dollarini tashkil etdi.

* Tabiiy gaz va elektr energiyasi yetkazib berish, shuningdek, maxsus eksport bo'yicha rasmiy statistik ma'lumotlar, O'zbekiston Respublikasi viloyatlari, shaharlar va tumanlari bo'yicha taqsimlanmagan

SURXONDARYO VILOYATINING TASHQI SAVDO AYLANMASIDA MDH MAMLAKATLARI VA BOSHQA XORIJIY DAVLATLARNING HAJMLARI DINAMIKASI (yanvar-may, ming AQSH dollari, ulushi, % da)

2023- yil yanvar-may oylarida tashqi savdo aylanmasida MDH davlatlarining ulushi **23,7** % ni tashkil etib, tashqi savdo aylanmasidagi ulushi 2022- yilning mos davriga nisbatan **13,7** % ga kamayib, so'ngi uch yilda eng past ko'rsatkichni qayd etdi.

Surxondaryo viloyatining boshqa xorijiy davlatlar bilan TSA 2023- yilning yanvar-may oylarida 2022- yilning mos davriga nisbatan **13,7** % ga ko'paydi va jami TSAdagi ulushi **76,3** % ni tashkil etdi.

Surxondaryo viloyatining MDH mamlakatlari bilan tashqi savdo aylanmasi 2023- yil yanvar-may holatiga ko'ra, **29 369,1** ming AQSH dollarini tashkil etdi. Shundan eksport **16 209,8** ming AQSH dollariga yetgan bo'lsa, import **13 159,3** ming AQSH dollari qiymatida qayd etildi.

SURXONDARYO VILOYATINING MDH DAVLATLARI BILAN TASHQI SAVDO AYLANMASI (2023- yil yanvar-may, ming AQSH dollari)

<p>Rossiya Federatsiyasi TSA – 10 923,6 Eksport – 8 198,8 Import – 2 724,8</p> 	<p>Qozog'iston TSA – 9 702,1 Eksport – 3 963,8 Import – 5 738,4</p>
<p>Tojikiston TSA – 5 730,5 Eksport – 1 941,4 Import – 3 789,1</p> 	<p>Belarus Respublikasi TSA – 735,7 Eksport – 451,9 Import – 283,8</p>
<p>Qirg'iz Respublikasi TSA – 689,5 Eksport – 643,6 Import – 45,9</p> 	<p>Turkmaniston TSA – 649,4 Eksport – 135,6 Import – 513,8</p>
<p>Ozərbayjon TSA – 545,0 Eksport – 545,0 Import – 0,0</p> 	<p>Ukraina TSA – 305,9 Eksport – 242,5 Import – 63,4</p>
<p>Armaniston TSA – 76,6 Eksport – 76,6 Import – 0,0</p> 	<p>Moldova Respublikasi TSA – 10,8 Eksport – 10,8 Import – 0,0</p>

Surxondaryo viloyatining MDH mamlakatlari bilan tashqi savdo aylanmasining eng yuqori hajmlari Rossiya (**37,2 %**), Qozog'iston (**33,0 %**) hamda Tojikiston (**19,5 %**) davlatlari bilan qayd etildi.

SURXONDARYO VILOYATINING EKSPORTI

Mamlakatning eksport salohiyatini oshirish, eksportyorlarni davlat tomonidan qo'llab-quvvatlash, eksportbop mahsulotlar nomenklaturasini kengaytirish maqsadida amalga oshirilgan islohotlar natijasida Surxondaryo viloyatida eksportyorlar soni **207** taga yetdi va ular tomonidan **73 139,9** ming AQSH dollari qiymatidagi (2022- yilning mos davriga nisbatan **23,7 %** ga kamaydi) tovar va xizmatlar eksport qilindi.

XSST* BO'YICHA EKSPORT TARKIBI (2023- yil yanvar-may, ulushi % da)

O'zbekiston Respublikasida tovarlar tashqi savdosi statistik ko'rsatkichlarini shakllantirishda, Tashqi iqtisodiy faoliyat tovar nomenklaturasini (**keyingi o'rinlarda TIF TN**) bilan birgalikda, Birlashgan Millatlar Tashkilotining Xalqaro standartlashgan savdo tasniflagichi (**keyingi o'rinlarda – XSST**) ishlatiladi. Bu o'z navbatida tahliliy maqsadlarda eksport va import qilinadigan tovarlarni 10 ta katta qismga guruhlash uchun imkon beradi. Tovarlarni **XSST** bo'yicha kodlashtirish, **TIF TN** va **XSST** o'rtasida o'tish kalitlari yordamida amalga oshiriladi.

SURXONDARYO VILOYATINING XSST BO‘YICHA EKSPORTI TARKIBI

(yanvar-may, yillar kesimida)

XSST tarkibi	Ming AQSH dollari		O‘zgarish sur‘ati, % da		Umumiy hajmga nisbatan, % da	
	2022	2023	2022	2023	2022	2023
Jami eksport	95 886,5	73 139,9	114,3	76,3	100	100
<i>shu jumladan:</i>						
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	41 850,7	42 621,4	136,2	101,8	43,7	58,3
Ichimliklar va tamaki	9,3	670,2	3,2	72,3 m.	-	0,9
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg‘idan tashqari	4 198,5	2 801,6	69,0	66,7	4,4	3,8
Mineral yoqilg‘i, yog‘lash moylari va shunga o‘xshash materiallar	327,3	-	23,4 m.	-	0,3	-
Hayvon va o‘simliklar moylari (yog‘lari), yog‘lar va mumlar	211,0	-	-	-	0,2	-
Kimyoviy vositalar va shunga o‘xshash mahsulotlar	100,7	77,1	139,5	76,6	0,1	0,1
Sanoat tovarlari	47 604,5	24 012,4	107,4	50,4	49,7	32,8
Mashinalar va transport asbob-uskunalari	16,3	79,9	8,7	4,9 m.	-	0,1
Turli xil tayyor buyumlar	401,2	917,3	33,3	2,3 m.	0,4	1,3
Xizmatlar	1 167,0	1 959,9	116,1	168,0	1,2	2,7

Eksport tarkibida tovarlar ulushi **97,3 %** ni tashkil etib, ular oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar (**58,3 %**), sanoat tovarlari (**32,8 %**) va nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg‘idan tashqari (**3,8 %**) hissasiga to‘g‘ri kelmoqda.

SURXONDARYO VILOYATINING XSST BO‘YICHA EKSPORTI TARKIBI (2023- yil yanvar-may)

XSST bo‘limi nomi	Ming AQSH dollari	2022- yilning mos davriga nisbatan, % da
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar		
Sabzavotlar va mevalar	37 181,7	93,1
Donli ekinlar va ulardan tayyorlangan mahsulotlar	5 417,8	7,9 m.
Qaxva, choy, kakao, ziravorlar	17,1	2,4
Tirik hayvonlar, 03-bo'limga kiritilgan hayvonlardan tashqari	4,1	-
Shakar, shakardan mahsulotlari va asal	0,8	2,1 m.
Ichimliklar va tamaki		
Ichimliklar	670,2	72,3 m.
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari		
Xayvonlar va o'simliklardan kelib chiqqan xom-ashyo materiallari, boshqa joyda tasniflanmagan	1 132,1	3,1 m.
To'qimachilik tolalari (tops va boshqa titilgan jundan tashqari) va ularning chiqindilari	782,1	86,2
Moy olinadigan urug'lar va moy olinadigan mevalar	704,2	27,8
56 bo'limga kiritilgandan tashqari o'g'itlar uchun xom - ashyo va mineral xomashyo (ko'mir,neft va qimmat baho toshlardan tashqari)	183,3	45,9
Kimyoviy vositalar va shunga o'xshash mahsulotlar		
Bo'yoqlar, taninlar va bo'yoqlar	69,0	115,2
Noorganik kimyoviy moddalar	3,8	-
Boshqa joyda tasniflanmagan kimyoviy materiallar va mahsulotlar	2,6	40,9 m.
Efir moylari, rezinoidlar va attorlik moddalari;hojatxona preparatlari, polirovkalash va yuvish vositalari	1,4	3,5
Birlamchi shakldagi plastmassalar	0,4	-
Mashinalar va transport asbob-uskunolari		
Sanoat uchun maxsus bo'lmagan mashina va uskunalar, boshqa nomga ega bo'lmagan va boshqa nomdagi mashinalar qismlari.	72,2	21,6 m.
Avtomobillar (xavo podushkalaridagi transport vositalari xam)	2,8	34,8
Ayir qayalar uchun maxsus ma'liullangan mashinalar	1,4	62,2

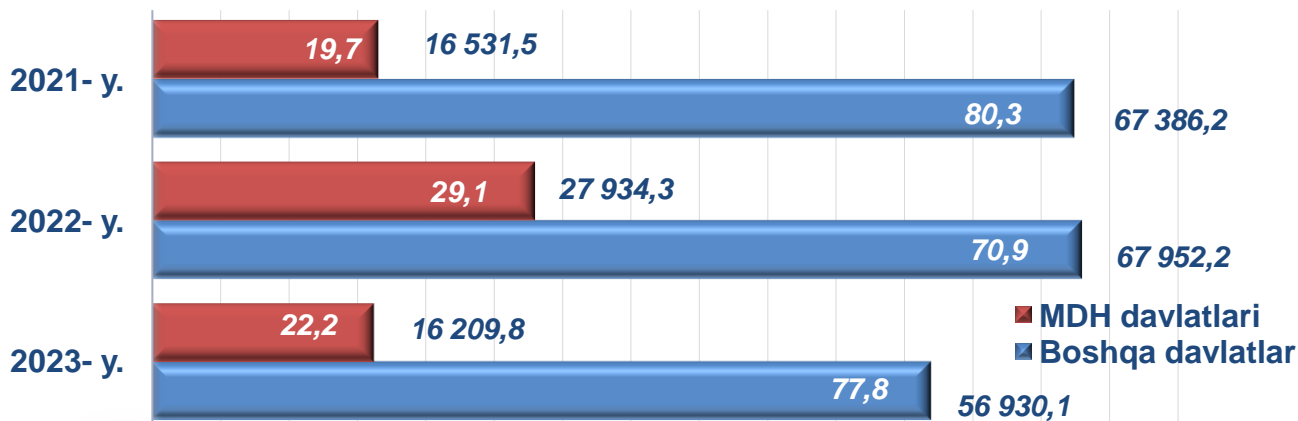
XSST bo'limi nomi	Ming AQSH dollari	2022-yilning mos davriga nisbatan, % da
Sanoat tovarlari		
To'qimachilik yigirilgan ipi, matolar, boshqa joyda tasniflanmagan tayyor buyumlar va shunga o'xshash mahsulotlar	22929,0	50,1
Ruda bo'lmagan qazilmalardan tayyorlangan mahsulotlar, boshqa joyda tafsiflanmagan	689,6	2,3 m.
Qog'oz, karton va qog'oz massasi, qog'oz yoki kartondan tayyorlangan buyumlar	373,1	113,4 m.
Metaldan tayyorlangan buyumlar boshqa joyda tafsiflanmagan	16,0	1,1
Mantar va yog'ochdan tayyorlangan buyumlar (mebeldan tashqari)	4,6	7,9
Rezina buyumlari boshqa joyda tavsiflanmagan	0,1	19,2
Xizmatlar		
Transport xizmatlari	785,5	2,5 m.
Moliyaviy xizmatlar	554,8	164,9
Sayohat	391,4	97,8
Boshqa biznes xizmatlari	228,2	194,1
Turli xil tayyor buyumlar		
Kiyim-kechaklar va ularning anjomlari	612,1	162,1
Boshqa turdagi maxsus, ilmiy va nazorat asboblari va apparatlari	169,7	992,6 m.
Poyabzal	115,7	8,2 m.
Mebel va ularning qismlari, ko'rpa-to'shaklar, matraslar, matraslar, yostiqlar va shunga o'xshash to'ldirilgan mebellar	19,0	2,4 m.
Har xil tayyor mahsulotlar	0,7	66,2

O'zbekiston tashqi savdo statistikasida sherik mamlakatlarga quyidagilar kiradi: olib kirishda - tovarlar kelib chiqqan mamlakat, agar kelib chiqqan mamlakat noaniq bo'lsa, jo'natib yuborgan mamlakat. Olib chiqishda - tovarlar yuboriladigan mamlakat hisoblanadi.

2023- yilning yanvar-may oylarida MDH mamlakatlarga **16 209,8** ming AQSH dollari qiymatidagi tovar va xizmatlar eksport qililib, jami eksportning **22,2 %** ini tashkil etdi.

MDH VA BOSHQA DAVLATLARGA TOVAR VA XIZMATLAR EKSPORTI HAJMLARI DINAMIKASI

(yanvar-may, ming AQSH dollari, ulushi, % da)

2023- yil yanvar-may oylarida tashqi savdo aylanmasida tovarlar va xizmatlar eksporti bo'yicha asosiy hamkorlari-miz, Pokiston, XXR, Qozog'iston, Turkiya, Italiya, Tojikiston va Rossiya kabi davlatlar bo'lgan. Ularning umumiy eksportdagi ulushi **90,6 %** ni tashkil etdi.

VILOYAT EKSPORTIDA ASOSIY HAMKOR DAVLATLARNING ULUSHI (2023- yil yanvar-may, % da)

SURXONDARYO VILOYATINING ASOSIY HAMKOR DAVLATLARGA AMALGA OSHIRGAN EKSPORTI HAJMI VA O‘SISH SUR‘ATLARI (yanvar-may, yillar kesimida)

Davlatlar	Ming AQSH dollari		O‘shish sur‘ati, % da		Egallab turgan o‘rni	
	2022	2023	2022	2023	2022	2023
Pokiston	13 501,2	22 801,4	84,3	168,9	2	1
XXR	31 751,6	18 860,5	92,8	59,4	1	2
Rossiya	10 819,1	8 198,8	131,0	75,8	4	3
Afg‘oniston	10 060,7	6 805,9	101,7	67,6	5	4
Qozog‘iston	11 897,6	3 963,8	3,0 m.	33,3	3	5
Turkiya	8 064,7	3 673,7	126,3	45,6	6	6
Tojikiston	1 265,6	1 941,4	125,0	153,4	9	7
Eron	2 281,0	1 137,7	174,1 m.	49,9	7	8
Hindiston	306,4	949,1	-	3,1 m.	13	9
Polsha	123,6	685,0	183,6	5,5 m.	19	10
Qirg‘iz Respublikasi	1 802,9	643,6	85,7	35,7	8	11
Ozarbayjon	593,8	545,0	3,3 m.	91,8	12	12
Belarus	1 023,4	451,9	3,2 m.	44,2	10	13
BAA	196,6	444,4	170,4	2,3 m.	16	14
Iroq	234,4	363,1	14,8 m.	154,9	15	15
Vetnam	-	333,6	-	-	-	16
Germaniya	781,5	285,6	30,1 m.	36,5	11	17
Ukraina	180,4	242,5	29,9	134,4	17	18
Turkmaniston	241,3	135,6	4,3 m.	56,2	14	19
Chexiya	-	119,4	-	-	-	20

SURXONDARYO VILOYATINING HUDUDLAR KESIMIDA EKSPORTI (2023- yil yanvar-may)*

	Hajm Ming AQSH dollari	O'sish sur'ati, % da	Ulushi, % da
Surxondaryo viloyati	73 139,9	76,3	100
Termiz sh.	3 017,6	81,8	4,1
<i>tumanlar:</i>			0,0
Oltinsoy	2 208,9	52,8	3,0
Angor	5 143,3	99,2	7,0
Bandixon	2 110,0	115,0	2,9
Boysun	1 939,0	54,1	2,7
Muzrabot	3 690,2	89,9	5,0
Denov	8 555,8	53,2	11,7
Jarqo'rg'on	6 748,9	53,1	9,2
Qumqo'rg'on	2 945,6	69,1	4,0
Qiziriq	4 020,1	161,1	5,5
Sariosiyo	3 038,2	2,0 m.	4,2
Termiz	10 761,8	75,0	14,7
Uzun	5 515,5	74,5	7,5
Sherobod	8 935,8	82,3	12,2
Sho'rchi	4 224,7	123,9	5,8

Eng yuqori hajm,
ming AQSH dollari

Termiz

10 761,8

Sherobod

8 935,8

Denov

8 555,8

Eng quyi hajm,
ming AQSH dollari

Boysun

1 939,0

Bandixon

2 110,0

Oltinsoy

2 208,9

Viloyatimiz eksporti tarkibida eng yuqori ulushni Termiz tumani **14,7 %** bilan **10 761,8** ming AQSH dollarini, eng quyi ulushni esa Boysun **2,7 %** bilan **1 939,0** ming AQSH dollarini tashkil etdi.

* Tabiiy gaz va elektr energiyasi yetkazib berish, shuningdek, maxsus eksport va safarlar bo'yicha rasmiy statistik ma'lumotlar, O'zbekiston Respublikasi viloyatlari, tuman va shaharlari bo'yicha taqsimlanmagan.

MEVA-SABZAVOT MAHSULOTLARI EKSPORTI

Hukumat tomonidan qishloq xo'jaligi va bog'dorchilikni rivojlantirishga katta e'tibor qaratilayotgani bois eksport qilinayotgan mahsulotlar sifati va hajmi yildan-yilga ortib bormoqda. Jumladan, 2023- yil yanvar-may oylarida **41 258,7** tonna meva va sabzavotlar eksporti amalga oshirilgan bo'lib, ushbu ko'rsatkich 2022- yilning mos davriga nisbatan **67,9 %** ga yoki **19 508,7** tonnaga kamaydi.

Meva-sabzavot mahsulotlarining asosiy eksport bozorlari Pokiston (**49,4 %**), XXR (**12,0 %**), Rossiya (**10,5 %**), Afg'oniston (**9,8 %**) hamda Qozog'iston (**7,9 %**) davlatlari hissasiga to'g'ri kelgan.

2023- yil yanvar-may oylarida oziq-ovqat mahsulotlarining asosiy qismi bo'lgan **37 444,1** ming AQSH dollari qiymatidagi meva-sabzavot eksport qilindi. Bu ko'rsatkich 2022- yilning mos davriga nisbatan **12,7 %** ga kamaydi va jami eksportdagi ulushi **51,2 %** ni tashkil etdi.

MEVA-SABZAVOT MAHSULOTLARI EKSPORTI

(2023- yil yanvar-may, o'zgarish sur'atlari, qiymatga nisbatan)

MEVA-SABZAVOT MAHSULOTLARINING EKSPORT GEOGRAFIYASI (2023- yil yanvar-may)

Davlatlar	tonna	Ming AQSH dollari	Ulushi, % da *
Pokiston	5 991,9	18 508,5	49,4
XXR	4 517,2	4 493,2	12,0
Rossiya	5 293,4	3 946,5	10,5
Afg'oniston	4 820,5	3 682,5	9,8
Qozog'iston	16 548,3	2 961,3	7,9
Eron	941,5	1 137,7	3,0
Belarus	754,9	448,7	1,2
Iroq	230,4	358,9	1,0
Polsha	562,7	303,0	0,8
BAA	230,3	285,5	0,8
Germaniya	107,5	285,0	0,8
Ukraina	479,5	241,0	0,6
Ozarbayjon	168,2	205,5	0,5
Turkiya	114,0	144,3	0,4
Turkmaniston	90,4	116,0	0,3
Tojikiston	266,6	110,4	0,3
AQSh	17,3	108,6	0,3
Latviya	45,0	31,5	0,1
Gruziya	22,0	30,8	0,1
Boshqa davlatlar	57,3	45,1	0,1

* qiymat ifodasidan

2023- yil yanvar-may oylarida meva va sabzavotlar eksportining qiymat jihatidan eng katta Pokistonga to'g'ri keldi (meva va sabzavotlar eksporti umumiy hajmining **49,4 %**).

TO‘QIMACHILIK MAHSULOTLARI EKSPORTI

So‘nggi yillarda yengil sanoatda yuqori qo‘shilgan qiymatdagi mahsulotlar ishlab chiqarish rivojlanib bormoqda. Yengil sanoat iqtisodiy jihatdan O‘zbekiston uchun muhim soha bo‘lgani holda, aholi bandligining yuqori darajasini, shuningdek, sanoat salohiyatiga hamda davlatimizning xalqaro nufuziga hissa qo‘shilishini ta‘minlaydi.

To‘qimachilik mahsulotlarining eksporti hajmlarining oshishi bevosita paxta xom-ashyosini o‘rniga tayyor mahsulot ishlab chiqarish va qo‘shimcha qiymat yaratish maqsadida amalga oshirilgan islohotlar natijasi sifatida qarash mumkin.

Xususan, 2023- yil yanvar-may oylari yakuni bo‘yicha **24 064,5** ming AQSH dollarilik to‘qimachilik mahsulotlari eksporti amalga oshirilib, umumiy eksportning **32,9** % ini tashkil etib, o‘tgan yilga nisbatan **51,9** % ga kamaydi.

Eksport qilingan to‘qimachilik mahsulotlari tarkibida ip kalava (**78,3** %), paxtadan gazlamalar (**12,6** %) asosiy ulushni egallagan. Yil boshidan dunyoning **16** ta davlatiga eksport qilindi.

TO‘QIMACHILIK MAHSULOTLARI EKSPORTI DINAMIKASI

(yanvar-may, ming AQSH dollari)

	2022- yil	2023- yil
Jami:	46 411,2	24 064,5
 Paxtadan yigirilgan ip	41 327,9	18 841,7
 Paxtadan gazlamalar	3 584,1	3 021,9
 Ipak va ipak mahsulotlari	1 109,5	1 156,8
 Tayyor trikotaj va tikuvchilik kiyimlari	377,7	612,1
 Gilamlar	-	352,5
 Boshqa to‘qimachilik mahsulotlari	12,1	79,5

DAVLATLAR KESIMIDA TO‘QIMACHILIK MAHSULOTLARI EKSPORTI DINAMIKASI

(yanvar-may, ming AQSH dollari)

	2022- yil	2023- yil	O‘sish sur‘ati, % da
XXR	30 890,0	14 366,7	46,5
Turkiya	7 285,3	3 250,7	44,6
Rossiya	3 940,9	2 802,5	71,1
Pokiston	2 649,5	961,9	36,3
Tojikiston	200,0	835,1	4,2 m.
Afg‘oniston	287,1	508,1	177,0
Polsha	-	381,4	-
Vetnam	-	333,6	-
Qirg‘iz Respublikasi	99,7	191,0	191,6
BAA	86,1	158,8	184,4
Chexiya	-	119,3	-
Armaniston	88,8	76,6	86,3
Qozog‘iston	-	45,3	-
Ozarbajjon	-	33,6	-
Germaniya	296,7	-	-
Eron Islom Respublikasi	587,2	-	-

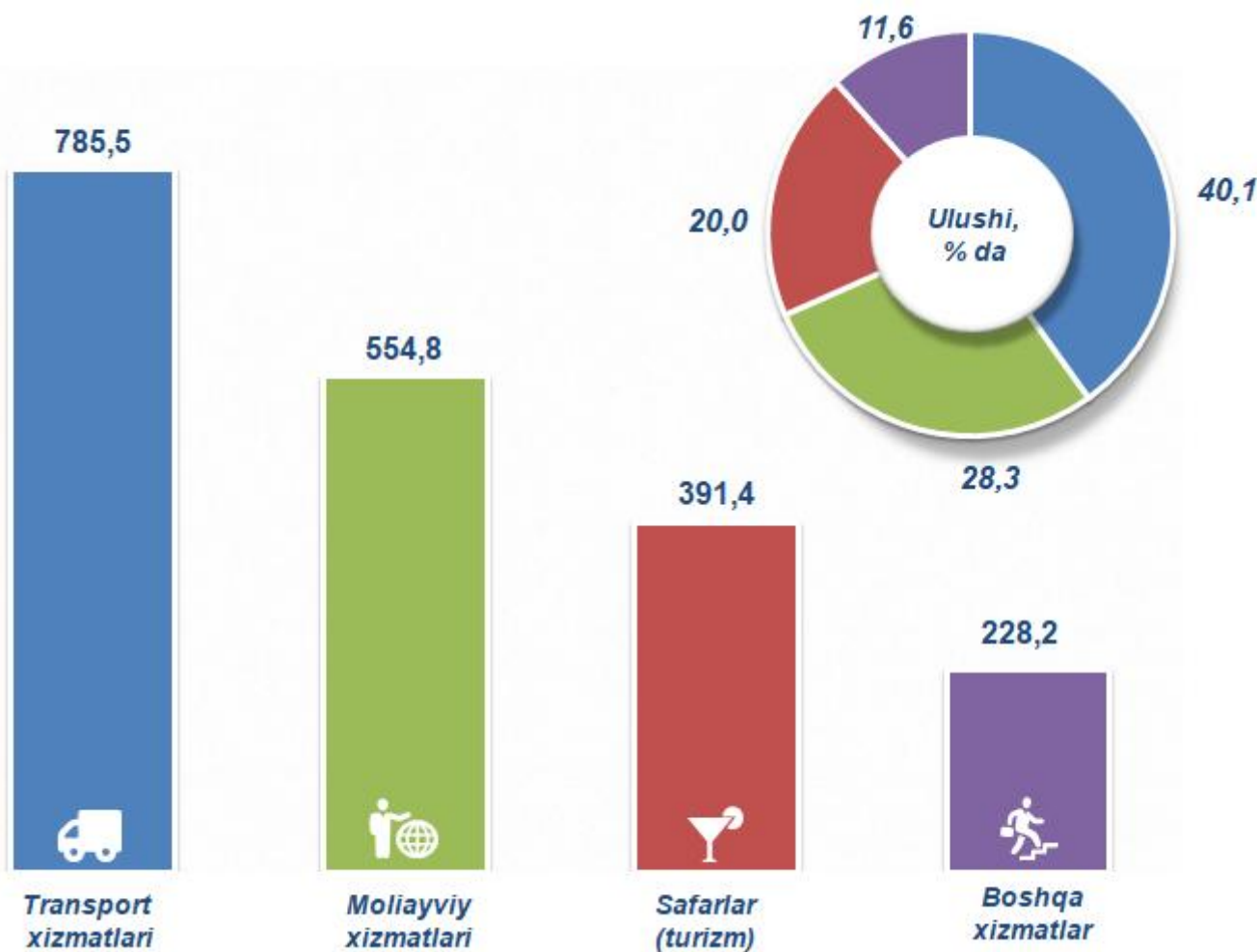
To‘qimachilik mahsulotlarining eng katta ulushi XXR (**59,7 %** – **14 366,7** ming AQSH dollari), Turkiya (**13,5 %** – **3 250,7** ming AQSH dollari) va Rossiya Federatsiyasi (**11,6 %** – **2 802,5** ming AQSH dollari) davlatlari hissasiga to‘g‘ri keldi.

Mamlakatimizda yangi ishlab chiqarish texnologiyalari va zamonaviy uskunalardan keng foydalanish, sohada sifat menejmenti tizimining joriy yetilishi natijasida mehnat unumdorligini oshirishga xizmat qilmoqda. Bu, o'z navbatida, tayyor mahsulotlarga jahon bozorlarida o'z o'rnini topish imkonini beradi.

XIZMATLAR EKSPORTI TARKIBI

(2023- yil yanvar-may, ulushi, % da)

Xizmatlar eksporti hajmi **1 960,0** ming AQSH dollarini yoki jami eksport hajmining **2,7** % ini tashkil etib, 2022- yilning mos davriga nisbatan **68,0** % ga ko'paydi. Xizmatlar eksporti tarkibining asosiy ulushi transport (**40,1** %), moliyaviy (**28,3** %), safarlar (turizm) (**20,0** %) va boshqa tadbirkorlik bilan bog'liq xizmatlar (**11,6** %) hissasiga to'g'ri kelgan.

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASINING IMPORTI

2023- yilning yanvar-may oylarida import hajmi **51 019,5** ming AQSH dollarini va 2022- yilning mos davriga nisbatan **58,0 %** ni tashkil etdi. Import tarkibida eng katta ulush, mashinalar va transport asbob-uskunalari (**39,9 %**), oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar (**31,5 %**), hamda sanoat tovarlari (**20,8 %**) hisobiga to‘g‘ri keldi.

XSST BO‘YICHA IMPORT TARKIBI

(2023- yil yanvar-may, ulushi, % da)

Tovarlar importi dinamikasi tahliliga ko‘ra, 2023- yilning yanvar-may oylarida import qilingan tovarlar hajmi, o‘tgan yilning mos davriga nisbatan **50 874,0** ming AQSH dollariga kamaydi va **36 904,4** ming AQSH dollarini tashkil etdi. Xizmatlar importi esa **145,5** ming AQSH dollariga yetdi.

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASINING XSST BO'YICHA IMPORTI TARKIBI (yanvar-may, yillar kesimida)

XSST tarkibi	Ming AQSH dollari		O'sish sur'ati, % da		Umumiy hajmga nisbatan. % da	
	2022	2023	2022	2023	2022	2023
Jami import	87 948,0	51 019,5	89,1	58,0	100	100
<i>shu jumladan:</i>						
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	25 224,7	16 046,9	188,7	63,6	28,7	31,5
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari	1 705,9	436,9	50,5	25,6	1,9	0,9
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar	190,6	550,0	30,5	2,9 m.	0,2	1,1
Hayvon va o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar	-	185,3	-	-	-	0,4
Kimyoviy vositalar va shunga o'xshash mahsulotlar	2 380,4	1 458,7	171,0	61,3	2,7	2,8
Sanoat tovarlari	33 919,8	10 630,7	87,9	31,3	38,6	20,8
Mashinalar va transport asbob-uskunalari	22 723,7	20 383,4	61,3	89,7	25,8	39,9
Turli xil tayyor buyumlar	1 633,3	1 182,2	52,6	72,4	1,9	2,3
Xizmatlar	169,6	145,5	2,8 m.	85,8	0,2	0,3

XSST BO'LIMI BO'YICHA AYRIM MAHSULOTLAR IMPORTI TARKIBI (2023- yil yanvar-may)

XSST bo'limi nomi	Ming AQSH dollari	2022- yilga nisbatan, % da
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar		
Sabzavotlar va mevalar	12 074,3	62,9
Donli ekinlar va ulardan tayyorlangan mahsulotlar	3 515,2	2,4 m.
Hayvonlarga ozuqa (ishlov berilmagan donalardan tashqari)	212,7	31,3
Shakar, shakardan mahsulotlari va asal	96,6	15,3 m.
Turli xil oziq-ovqat mahsulotlari va preparatlari	88,9	3,6 m.
Tirik hayvonlar, 03-bo'limga kiritilgan hayvonlardan tashqari	32,5	0,9
Qaxva, choy, kakao, ziravorlar va ulardan tayyorlangan mahsulotlar	26,6	56,1
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari		
Yog'li urug'lar va yog'li mevalar	290,9	-
Probka va yog'och taxtalar	129,1	104,2
56 bo'limga kiritilgandan tashqari o'g'itlar uchun xom - ashyo va mineral xomashyo (ko'mir,neft va qimmat baho toshlardan tashqari)	9,6	21,8
Xayvonlar va o'simliklardan olinadigan kelib chiqqan xom-ashyo materiallari,boshqa joyda tavsiflanmagan	7,3	0,5
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar		
Neft va neft mahsulotlari va shunga o'xshash materiallar	550,0	2,9 m.
Kimyoviy vositalar va shunga o'xshash mahsulotlar		
Tibbiyot va farmatsevtika mahsulotlari	930,6	97,4
Birlamchi bo'lmagan plastmassalar	147,7	23,2
Efir moylari, resinoidlar va parfyumeriya moddalari; tualetga	78,5	2,6 m.
Boshqa joyda tasniflanmagan kimyoviy materiallar va mahsulotlar	76,0	69,3
Noorganik kimyoviy moddalar	75,4	4,7 m.
Organik kimyoviy moddalar	74,1	52,5
O'g'itlar (272 guruhga kiritilganlardan tashqari)	44,1	12,5
Birlamchi shakldagi plastmassalar	20,1	19,2
Bo'yaydigan va terini oshlovchi moddalar va bo'yoqlar	12,2	35,6
Turli xil tayyor buyumlar		
Maxsus, ilmiy va nazorat asboblari va apparatlari	777,4	2,6 m.
Boshqa toifalarga kiritilmagan suv-kanalizatsiya, isitish va yoritish uskunalari blokli binolar, armatura va mahkamlash	212,6	18,6
Yo'l aksessuarlari, sumkalar va shunga o'xshash konteynerlar	93,7	119,7

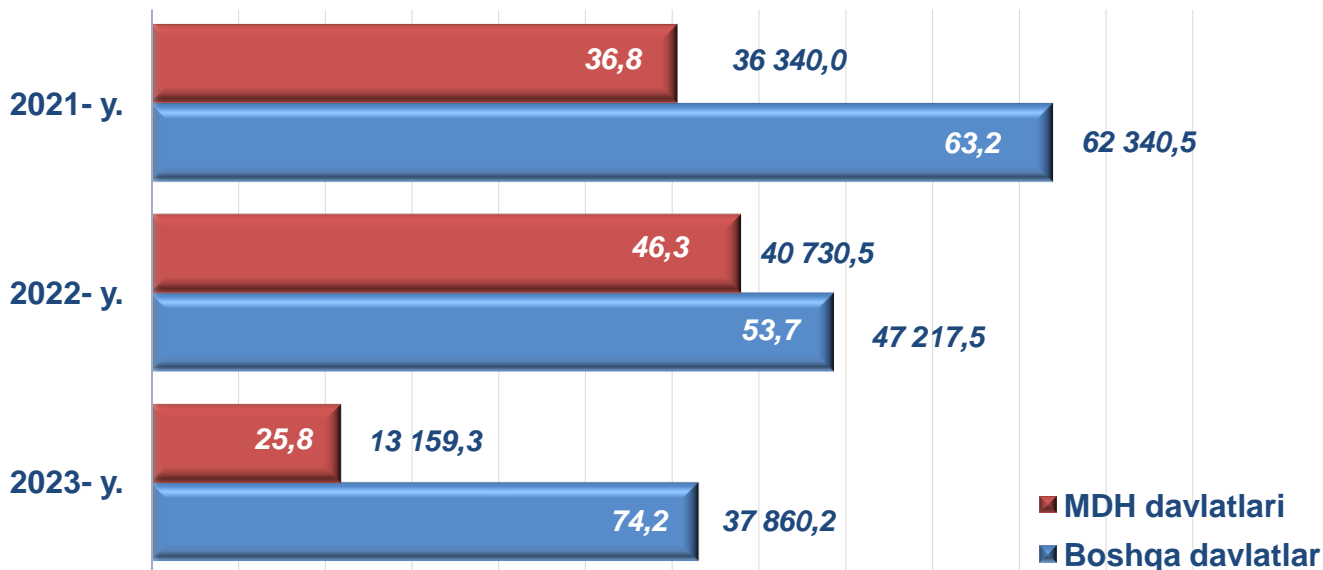
XSST bo'limi nomi	Ming AQSH dollari	2022- yilga nisbatan, % da
Boshqa joyda tasniflanmagan har xil tayyor buyumlar	82,3	81,2
Kiyim-kechaklar va kiyim-kechak anjomlari	14,0	-
Mebel va uning qismlari, yotarjoy buyumlari matraslar, matraslar uchun tirgaklar, yostiqlar	2,0	63,4
Poyabzal	0,2	12,1
Sanoat tovarlari		
Ruda bo'lmagan qazilmalardan tayyorlangan mahsulotlar, boshqa joyda tasniflanmagan	4 984,8	154,0
Cho'yan va po'lat	2 799,0	9,5
To'qimachilik yigirilgan ipi, matolar, tayyor buyumlar va shunga o'xshash mahsulotlar	2 009,5	13,6 m.
Metallardan tayyorlangan buyumlar, boshqa joyda tasniflanmagan	472,4	113,9
Rezina buyumlari boshqa joyda tavsiflanmagan	241,2	66,2
Qog'oz, karton va qog'oz massasi, qog'oz yoki kartondan tayyorlangan buyumlar	77,4	58,9
Mantar va yog'ochdan tayyorlangan buyumlar (mebeldan tashqari)	31,0	-
Rangli metallar	15,3	176,2
Mashinalar va transport asbob-uskunalar		
Aniq sohalar uchun maxsus mo'ljallangan mashinalar	11 565,1	76,5
Sanoat uchun maxsus bo'lmagan mashinalar va ularning detallari	3 531,5	123,7
Avtomobililar (xavo podushkalaridagi transport vositalari xam)	2 761,5	122,3
Elektr mashinalari, apparatlari va jihozlari va ularning elektr qismlari	1 656,3	198,9
Metallni qayta ishlash mashinalari	450,2	3,3 m.
Energiya ishlab chiqaruvchi mashinalar va uskunalar	406,4	84,1
Ma'lumotlarni avtomatik qayta ishlash uchun ish yuritish mashinalari va uskunalar	11,9	117,4
Telekommunikatsiya, ovoz yozish va ovozni takrorlash uchun asboblar va uskunalar	0,3	148,0

2023- yil yanvar-may natijalariga ko'ra MDH mamlakatlaridan import ulushi **25,8 %** ni tashkil etib, 2022- yilning mos davriga nisbatan **25,8 %** ga kamaydi.

MDH VA BOSHQA DAVLATLARDAN TOVAR VA XIZMATLAR IMPORTI HAJMLARI DINAMIKASI

(yanvar-may, ming AQSH dollari, ulushi, % da)

2023- yil yanvar-may oylarida viloyatimiz **40** ta davlatdan tovar va xizmatlar importini amalga oshirdi. Yetti yirik hamkor davlatlar (Pokiston, XXR, Qozog'iston, Turkiya, Tojikiston, Rossiya Federatsiyasi va Italiya) jami importning **3/4** qismini tashkil etdi.

RESPUBLIKA IMPORTIDA ASOSIY HAMKOR DAVLATLARNING ULUSHI (2023- yil yanvar-may, % da)

SURXONDARYO VILOYATINING ASOSIY HAMKOR DAVLATLARDAN AMALGA OSHIRGAN IMPORTI HAJMLARI VA O'SISH SUR'ATLARI (yanvar-may, yillar kesimida)

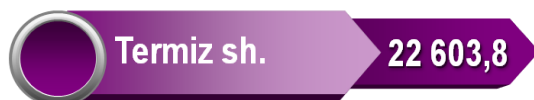
Davlatlar	Ming AQSH dollari		O'sish sur'ati, % da		Umumiy hajmdagi o'rni	
	2022	2023	2022	2023	2022	2023
Pokiston	17 976,1	12 022,8	3,1 m.	66,9	3	1
XXR	18 130,3	10 744,7	53,2	59,3	2	2
Qozog'iston	5 440,9	5 738,4	41,1	105,5	4	3
Turkiy	3 582,5	4 575,8	48,5	127,7	5	4
Tojikiston	2 957,2	3 789,1	140,5	128,1	6	5
Rossiya Federatsiyasi	30 307,2	2 724,8	2,7 m.	9,0	1	6
Italiya	409,2	2 664,3	81,0	6,5 m.	16	7
Niderlandiya	34,9	1 642,7	20,2	47,0 m.	28	8
Germaniya	702,7	1 303,6	14,5	185,5	11	9
Hindiston	1 199,8	1 218,8	2,2 m.	101,6	7	10
Koreya Republikasi	663,4	702,4	130,1	105,9	13	11
Ispaniya	3,1	540,3	-	176,3 m.	34	12
Turkmaniston	383,1	513,8	98,1	134,1	17	13
Litva	1 101,2	480,4	7,5 m.	43,6	8	14
Eron	929,0	360,5	42,8	38,8	9	15
Xitoy, Gonkong MMR	-	327,8	-	-	-	16
Afg'oniston	339,9	298,0	2,1 m.	87,7	19	17
Belarus	164,7	283,8	26,1	172,4	21	18
Polsha	86,0	258,2	167,2	3,0 m.	23	19
Chexiya	267,5	185,7	21,2 m.	69,4	20	20

SURXONDARYO VILOYATINING HUDUDLAR KESIMIDA IMPORTI (2023- yil yanvar-may)

	Hajm Ming AQSH dollari	O'sish sur'ati, % da	Ulushi, % da
Surxondaryo viloyati	51 019,5	58,0	100
Termiz sh.	22 603,8	102,2	44,3
<i>tumanlar:</i>			
Oltinsoy	1 514,3	55,7	3,0
Angor	961,8	3,8 m.	1,9
Bandixon	17,9	4,8	-
Boysun	225,5	16,4	0,4
Muzrabot	508,1	83,8	1,0
Denov	9 285,6	101,8	18,2
Jarqo'rg'on	2 729,1	79,7	5,3
Qumqo'rg'on	209,2	35,8	0,4
Qiziriq	963,7	17,5	1,9
Sariosiyo	2 616,2	10,3	5,1
Termiz	4 203,1	50,7	8,2
Uzun	2 840,5	106,4	5,6
Sherobod	1 832,4	105,8	3,6
Sho'rchi	486,3	12,7	1,0

Eng yuqori hajm,
ming AQSH dollari

Eng quyi hajm,
ming AQSH dollari

Viloyat importi tarkibida eng yuqori ulushni Termiz shahri **44,3** % bilan **22 603,8** ming AQSH dollarini, eng quyi, Bandixon **17,9** ming AQSH dollarini tashkil etdi.